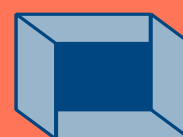

Hospodářská krize

Jak se žilo nezaměstnaným v době hospodářské krize?

Co budeme sledovat

Budeme se zabývat hospodářskou krizí v první polovině 30. let 20. století a tím, jak ovlivnila život nezaměstnaných v tehdejší Československu.

Co je naším cílem

Seznámíme se s tím, co se stalo s ekonomikou na přelomu 20. a 30. let a jaký význam to mělo pro každodenní život lidí bez práce v Československu.

•

Budeme zkoumat, jak nezaměstnaní bydleli a co jedli.

•

Svá zjištění shrneme do krátkého textu pro spolužáky.

Jméno a příjmení:

dejepisplus.npi.cz

Evokační píseň

Píseň *Ze dne na den*

Poslechněte si píseň, kterou v roce 1934 napsali a nazpívali herci Jiří Voskovec a Jan Werich. Během poslechu si můžete do textu písně dělat poznámky, které vám pomohou odpovědět na otázku: **Které tři problémy řeší hrdina písně?**

Které tři problémy řeší hrdina písně?

Jeden den za druhým jde
a já den ze dne spím jinde,
a tak den co den mívám jen jeden zlý sen.
Jaký bude příští den,
kde se probudím za týden,
co je do života jen ze dne na den.
Darmo bdím a přemítám,
darmo nohy si ulítám,
a tak ať dělám co dělám, práci nemám.
Hledám ve dvou, hledám sám,
někde kleju, někde žebrám,
ale večer zas o hladu ulehám.
A to je jen slabá útěcha,
že bídu nemám sám,
že je nás víc než na sto tisíc.
Mnohem víc než sto tisíc,
těch, kteří vyšli do ulic
hledat práci a nic víc.
Jeden den za druhým jde
a den ze dne se spí jinde,
a tak den co den máme jen jeden zlý sen:
Jaký bude příští den,
kde se vzbudíme za týden,
takový je život jen ze dne na den.

Co se může hodit Co se stalo?

Zdroj: Václav Hromada (2022)

Počty nezaměstnaných v době krize výrazně rostly i v Československu.

New York, 24. října 1929

Peníze rychle ztrácejí hodnotu. Za stejnou částku si v průběhu času koupíte stále méně a méně.

Krach na newyorské burze roku 1929 vyvolal tzv. velkou hospodářskou krizi, která se z USA rychle rozšířila i do Evropy.

Lidé si nemají za co kupovat zboží, továrnám klesá odbyt, a tak musejí omezovat výrobu a propustit.

Je mi to líto, pánové, ale továrna nevydělává, musíme vás propustit.

V továrně už pro mě neměli práci, propustili mě...

Moji zeleninu teď nikdo nekoupí, lidé nemají peníze...

Maso se neprodává, co budu dělat?!

~~Pojštění~~ ~~Neziskové organizace~~ ~~Peníze na účtu~~

Podpora od obce ✓
Charita ✓
Žebrota ✓
Krádeže ✓

Drobné výpomocné práce ✓
Práce na černo ✓

Lidem, kteří se v důsledku krize ocitli bez práce, zbývaly jen omezené možnosti obživy.

Zdroj

1A, 1B

Fotografie obydlí

Jak bydleli dlouhodobě nezaměstnaní?

Prohlédněte si dvě fotografie zachycující různé způsoby bydlení nezaměstnaných v meziválečné Praze. Na každé fotografii popište alespoň dva prvky, které naznačují chudobu zobrazených lidí.

Nouzová kolonie na okraji Prahy, 30. léta
Zdroj: Národní muzeum Praha (2022)

Noclehárna v Praze-Vysočanech, 1933
Zdroj: ČTK (2022)

Zdroj

2

Potravinová poukázka

Co jedli nezaměstnaní? Na státní podporu v nezaměstnanosti měli v období první republiky nárok pouze zaměstnanci organizovaní v odborech – těch ale bylo v roce 1930 jen cca 40 %. Pro ostatní byly zavedeny potravinové poukázky. Prohlédněte si poukázku, kterou nezaměstnaní dostávali 1× týdně. Vyznačte si v textech informace, které vám pomohou sestavit nákup potravin na týden.

Zdroj: Národní muzeum v Praze (2022)

1. Poukázky vydávalo Ministerstvo sociální péče, které je přidělovalo jednotlivým okresům a ty je pak rozdělovaly mezi nezaměstnané.
2. Poukázku bylo možné vyměnit pouze za tyto potraviny: mouka, chléb, olej, sádlo, máslo, brambory a cukr, později i mléko.
3. Hodnota poukázky byla 10 Kč pro svobodné a 20 Kč pro rodiny. Zaměstnaný dělník si v té době vydělal cca 600 korun měsíčně.
4. Potravinové poukázky byly určeny nezaměstnaným. Za nezaměstnané byli pokládáni pouze bývalí zaměstnanci, tj. osoby, které byly předtím v závislém pracovním poměru. Soukromí zemědělci ani živnostníci v případě zkrachování neměli na poukázky ani finanční dávky nárok.

Zdroj

3

Ceny základních potravin v roce 1930

Sestavte nákup potravin na týden – navrhňte, co byste z nich uvařili.

Prozkoumejte dobové ceny potravin. Zkuste na základě těchto cen a informací, které jste zjistili z poukázky, sepsat nákupní seznam potravin na týden, které si slečna Karolina Fialová mohla pořídit.

Ceny základních potravin v roce 1930:

chléb	2,55 Kč / 1 kg
mouka	3,21 Kč / 1 kg
máslo	24,08 Kč / 1 kg
sádlo	17,38 Kč / 1 kg
vejce	0,73 Kč / 1 kus
mléko	1,97 Kč / 1 litr
brambory	0,70 Kč / 1 kg
vepřové maso	16,80 Kč / 1 kg
cukr	6,36 Kč / 1 kg
pivo	2,94 Kč / 1 litr

Nákupní seznam slečny Karoliny Fialové na 1 týden:

Jak se žilo nezaměstnaným v době hospodářské krize?

Shrňte svá dosavadní zjištění do krátkého textu pro vaše spolužáky (6–10 vět). Můžete využít některé z následujících vět:

Důsledky hospodářské krize se projevily...

Nejchudší nezaměstnaní bydleli...

Nezaměstnaným pomohlo...

Na jídlo měli...

Nemohli si koupit...

Chybělo jim...

